

THE HISTORY OF THE ENGLISH PEOPLE

ՕՐԻՆԱԿ

Zwergpulps Zwergpulps Zwergpulp

ԵՐԱՐԴԻ ՏԵՐ , թիվ 89 :

ՕՐԻՆԱԿ

ОБРАЗОВАНИЕ 1842

ԿՈՍՏԱԴՆԱԼՊՈՅՆ

25 *Wojciech*:

Ամսում 15 ին ալսուաքին գործոց պաշտօնաւա-
տար Աարիմ էֆէնտիին ընսակարանը խորհուրդ
մը եռաւ Շառիկատանի գործքերուն վրայով :

Հինգ տէրութեանց գեսպանները և Արքիմ է-
ֆէնտին, ծովապէտ Խաչիր փաշան, և Վ. Ե. Փ
փաշան արդարութեան ատեանին Նախագահը, ներ-
կայ էին առ խորհուրդին որ քոնի մը ժամ քշեց:
Բնաւ մէկ որդումունք մը չեղաւ առ ժողովքին մէջ,
այլ պատշաճ սեպւեցաւ սպասել մինչև Ուշիմ
պէիին գոլը, որուն տէրութեանը կողմանեէ յանձ
նըւած է քննեռութիւն ընել Ասորէստանի հիմական
վիճակին և Լիբանանու Կառավարիչ Խօմէր փա-
շային ընթացքին վրայ :

Կերեայ թէ Լոմէր փառացին դործքերը որ մեր
զազբւեցն առաջ , մինչև հիմայ բառական ար-
գարացած չեն : Ուստի անոր դէմ եղած նոխաւ-
տինքները միայն անոր համար է որ նա զըկը լի իր
իշխանութենէն , և առջի պէս քրիստոնեայ իշխանի
մը յանձնըւի Լիքանանու կառավարութիւնը :
Եհա ինչպէս որ կերեայ , առ է Ըստիստանի գործ-
քին մի միայն գմբւաբութիւնը , և կը յօւսացւի որ
շուտով պիտի վերջանայ արդարութեան կանոննեւ-
րուն համեմատ :

18 ին Տ. Գառւուը արտօնքոյ կարգի ժողով մը հ-
ղաւ այն բանին համար, և հետևաբար 19 ին նոր
խորհուրդ մը եղաւ հինգ տէրութեանց զեսպաննեւ-
րուն մէջ, պէտք օղլու Գառղղիացոց զեսպանին
պարագար:

20 ինք Տէրութեամ բոլով երեւլի պաշտօնասութը
ները հրաւիրեցան արքունի պալատը ժողվրակլու,
ուր տեղ Ա եհափառ Արքային ներկայութեանը եր-
կար խորհեցան աս ծանր գործքերուն վկայով :

Երեկ՝ Ա սեմութիւն Պ. տը Պուրգլնէյ Գաղ-
ղացոց դեռպանը , յայտարարութիւնով մը խընդ-
րեց Ի. Դանէն որ հասուցում ըլլըւի ան նախա-
տինքին՝ որ Պէրութի մէջ Գաղղիայի պատերազ-
մական նաւառ մը տեղեկալը կրեր է երկու ալպա-
նացիներէ : Ե՞ւ յայտարարութեանը վրայ խորհուրդ
մը եղաւ , և կառավարութիւնը տեսնալսէ որ դեռ-
պանին ըստած խնդիրքը իրաւացի է , հաճեցաւ կա-
տարել զայն : Ուստի գաղղիական պատերազ մի
փոքրիկ նուռ մը՝ որ Պուրգ հիմն կոնկնառ , մոռո

պիտի մեկնի Պէրութ երթալու յառուկ հրամանով
մը, որ Աէրասքէր Վուտառօֆայ փաշան Ծրին յանձ
նէ ան երկու յանցաւողները՝ որոնք կոտանդնու

— Ըիզա վաշան՝ որ քանի մը տաենէ ՚ի վել

Հիոսնդ էր, այժմ կատարեալ տռողջոցոծ է :
— Մէհէմէտ փոշան Պօլուի նախկին կառավարչ
կը ըք, որ այժմ՝ Դարձալլուսի նահանգին միւշիւ
անւանած է, ամսուս 16 ի՞ն հասաւ հոս Խոհիւարք
շագենաւով : Աս պոշտօնատարը պատրաստութիւն
կրահմնոց իր նոր պաշտօնին երթալւ : Իր հետը
պիտի երթայ Եզմի եղիւնունի յիշեալ նահանգին
տէփտէրտարը, և Եզմի պէյը որ իր օդնականը պիւ
տի ըլլոյ :

— Եղիշատառն թէ Եղիսպոսէն եկած Առնի
փաշային յանձնըւոծ է նու առաջարկի Ը

Դրանց որ եզրաբանելիքն տողմիվին մէկ մասը ընդգունի Մէհէմէտ Ալի վառաշնչն մնացած պարտքին մէկ բաժինին տեղը : Արան թէս աս խնդիրքը ովետի ընդունվի , և շատ չի սիստի քչէ եղիպատճեն վեց ֆրեկադ և քանի մը փոքրիկ նաևեր գոյլու են հոս :

որ յալպակագուց դառնելը ասիս, ս շրման ըլք առջը առզը,
արդէն սա շինութեանը համար եղած նիւթերը
պատրաստըւեցան : Կիբակի կէսօրէն ետև երևելին
պաշտօնատարներուն շտափերը հնի գացին պատ-
րաստըւած նիւթերը տչքէ անցընելու : Ակող
հինգշաբթի մեծ հանդեսով և ։ Ո հՀափառու-
թեան ներկայութեանը պիտի զլուի առ շնչքին առ-
աջնորդուած :

— Ե՞նտրայու նախկին դեսպան Շէքես է Փէնտին յանձնըւեցաւ որ Ալլաքիս երեսոյ և կարգադրէ ան վէճերը՝ որ մօտերս ծագեցան հն

տեղի իշխանին և գլխաւորմէրուն մէջ :
-- Արքունի վատօղապետ մեծապատիւ Տատեան
Յալշաննէս աղան, որուն համար արդէն ծանուցեր
էինք թէ Տէրութեան կողմանէ Մնղղա պիտի եր
թայ նոր բայցելու գործարաննէրուն հարկաւոր ե-

զած մեքենաներ և գոլծիքները բերելու, քանի մը օլէն պիտի մեկնի առկից :

ԳԱՐԴԻՆ

Ները դիւրու չեն մոռցըւիք։ Մէկ կողմէն ալ շատ
միխթարութիւն մը ունինք, տեսնալով որ գրիմէ
բոլոր Եւրոպայի մէջ մեծ փոյթ մը կայ առաստ ու

զորմնութիւն տալու , օգնութիւն հասնելու համար դժբաղդ անձանց . որ թէպէտ կտառիքաւ դարման

մշ չըլլար , բայց շատ կրթեթե յունե անոնց յաւը :
Պօտ առենելիս առանձի ձախորդութիւններ մէ-

կըզմէկու վրայ պատահէն ցան . ինչպէս Վանքութիւն կը...
լուսկը , Վւտորիայի Աղեջը քաղաքին և Հիւսիսային
Վմերկութիւնի Գուլումակիս քաղաքին կրակները և՛ են :
Կըյուսանք օր բոլով առ գժբաղդութիւնները
պատահած տեղաները ողբրմութիւն պիտի խրկըւի
մարդուսիրական ջնկերութիւններէն , որ Գաղղիայի
և բոլոր Խւրուպոյի մէջ օր ըստ օրէն կըհաստատէն ,
տառապեալ անձանց թշուառութիւնը Եւեցրնե-
լու համար :

Ճէղայիրի վերջնին լուրերը կրհաստանն , թէ
շանկարնիէ զօրապետը մեծ յաղթութիւններ ըստը
է ներսի կացմբ լր 426 հոգի դեմի ըսեր է , որնց
մէջ երեսելի չէ յաներ կան . նաև բաղմաթիւն ուղ տերու ձիերու են . են ձեռք ձգեր է :

Էս նշանաւոր յաղթութիւնները և Ճէղայիրի
նաւահանգստին շմնութիւնը՝ որ շատ աւազ գացած
է , բոլորովին կըդադրեցընեն այսուհետեւ մեր Թըշ-
նամինեւուն անհիմ պատճեսու :

四

Sand 1 Wmjhur

Պօտերս Հռոմ՝ հասան քանի մը Ֆանքագին ըն-
ծաներ, որն որ Նեղկաւառանցի երևելի տիկին մը
Հռոմայու Հայրապետուն խրկած է, ազաշելով բր
անոնց փոխարեն պատարագ մը մատուցանէ : Անդ
տարի առաջ ալ մէկ անուանի իշխանուհի մը նոյն
կողմէն, 60,000 ըռեալ կտակ ըրած էր յիշեալ
Հայրապետին . որ աս գումարը խսկոյն բարեպաշ-
տութեան զորքերու բանեցուց, և մասնաւրապէս
օտար երկիրներու մը զ գտնըւած քարողիչներուն
օգնութիւն՝ խրկեց :

Կալիադացի հարուստ հնդիկ մը կայ հիմակ
շուրջ ո՞ր ո՞և ծառաներով և անգիտացի թարգ-
մաններով կըպտըսի միշտ : Ե՞ս մարդուն ծանրա-
գին լսթերը և անհնաց անսովոր ձեզ՝ քաղաքիս բը-
նակի չներուն հետաքրքրութեանը առարկայ մը ե-
ղած է :

ԱՐԴՅՈՅԻ ՄՐԱՐԱՏԵԱՆ

պաշտամ, աս շարթը վան եղած ծախսէն՝ ի դաս, որ
Է11,474 սլայու:

ԶԵԹ: Հիմակուհիմայ անշարժութեան մէջ է,
ինչպէս նախընթաց թիւով առ բանիս պատճառը
ծանուցինք. անանկ կը յուսուցւի որ եթէ քիչ մը
առեն ձէթ բեւնաւորած նաև չի գայ նէ, առ ապ-
րանքը կրկին տուջի շարժումը պիտի առանայ:

Սուսամ: Աս ապրանքին գինը միշտ հաստատ է,
վասն զի պատճառ սուսամ քիչ կը դաշտին հիմակ.
աս օրերս ծախվեցաւ 2000 քիլէ, կէսը պատճառատ
ապրանք և կէսը յուլիս առնու՞մ մէջ առանդելու
պայմանով. 55 ֆր. · 100 քիլոկրամը. հարիւրին 1 չ
վար իջեցնելով. ու 1843 տարիին տուջի իրեք
տմիներուն մէջ առանդելու ապրանքը առնող կը
գտնըլի, 50 ֆր. · քիլոկրամը. հարիւրին 1 վար ի-
ջեցնելով:

Մետաքս: Աս հօթնակիս մէջ բառական ծախս
եղաւ ամեն տեսակներէն, մասնաւոնդ Պարսկաս-
տանի մետաքսը. որոնց գիներուն հետեւալ փոփո-
խութիւնը եղաւ.

38 պալեա Պարսկաստանի մետաքս ծախվեցաւ ½
քիլէ · · · · · ֆր. · 12 : 15 ½

14 " Սէլանիկի · · · · · 13 :

8 " Պրուսայի փոքր խալպան · 17 ½

3 " Մէշտուրը · · · · · 19 : 20 ½

3 " ևս մեծ խալպան · · · · 17—18

4 " Պարեամոլորուի · · · · · 13 ½

Ճէհրի կեսարիոյ: Մէծ անշարժութեան մէջ
է. առ շաբաթ ամենեւն չի ծախվեցաւ, ոչ նոր
ապրանքէն և ոչ չին ապրանքէն. որոնց չի ծախվե-
լը շատ վնաս կրուույ, մասնաւոնդ թէ նոր Ճէհրին
հլէլու ժամանակը մօտ է. և ինչպէս կրկարծը ւի-
հասարակօրէն, յիշեալ տալրանքին նոր հունձը ա-
ռատ ըլլալու է: Քաղաքիս մէջ ամեն տեսակ
Ճէհրիներէն թէ հին թէ նոր, շատ ապրանք կան
շարժիլ: Աս շաբաթ, երկու հազար չէքի
մթերանոցները, որոնց գիները միայն անունովէն,

ամենայն առնող չի կոյ: Փր. · 1 : 25 էն 1 : 50
մանր ապրանքներուն կէս քիլոկ. · Փր. · 1 : 75—2

75 խոշոր Ճէհրին. ու Փր. · 3 նոր և անարատ
Ճէհրին հարիւրին 4 կամ 5 վար իջեցնելով :

Գիտոր: Վաղարէթը գանցըւած սև ու կանաչ
գլասորները, որոնք որ քաղաքը չի մոտած ծախսը

էին շահաւոր գիներով, աս օրերս անոնց քարանդին
սան լինցաւ, ու ծախու առնող վաճառականներուն

աւանդեցին: Բայց աս ապրանքը կրկին անշար-

ժութեան մէջ ընկաւ. ստոյգ է որ սև և կանաչ
գիսորը լցորեստանի որն որ կուզդէր, բնաւ չի

մնաց մթերանոցները, ու միայն կրուտանդնուոզուէ
եկածները կրգունըլին, բայց ուղած գիներնին որ

է 80 ֆր. · 50 քիլոկ. չին կինար գտնալ. վասն զի
ապրանքին տեսակը գիներուն արժանաւորութիւնը
ըսնի:

Յորին: Աս շաբաթ աւելի առուտուր եղաւ աս
ապրանքէն, վասն զի լնդղայի յանձնալորու-

թիւնները յորինի համար կրշարունակին միշտ · ա-
սոր համար որքան յորին որ կար նաւերուն մէջը

բուլը ծախու առեին · նաևնավէս սպասւած նաւե-
րուն յորիններն ալ, ու մթերանոցները գոնըված
յորիններէն ալ բառական ապրանք վաճառեցին ամ-

մենն րւլ լնդղայի համար :

ՏԵՇԿԱՏԱՆ

ՕՐԵՒՐԵԱԲԸ

55 յունիս:

Քաղաքիս առուտուր թէ ալեւ և մի և նոյն սենադ
ժամանակ մէջ մնացած է, բայց եւրոպայի առեւտը-
րական լուրերը քիչ մըյաջողակ ըլլալով հիմակ և
նոր ավրանքներուն հունձի ժամանակը մօտենալով
կը յուսանք որ այսուհետեւ առեւտըլները սկսին
Ճէհրիներէն թէ հին թէ նոր, շատ ապրանք կան
շարժիլ: Աս շաբաթ, երկու հազար չէքի
մթերանոցները, որոնց գիները միայն անունովէն,

մինչեւ 1օր աւանդելու պայմանով. գրամին կէսը կան
խիկ վճարուի ին և մնացած կէսը ապրանքը աւան-
դելու ժամանակները պիտի առաջ առան, հին աֆիօնէն մէկ
քանի սեփիթ ծախվեցաւ չէքին 59 դրւուշի:

Բանապակ: Աս ապրանքը 180 դրւուշին ինչպէս
212 դրւուշ ըստ տեսակին կրծախլիք. քաղաքիս
մէջը շատ ապրանք ըսնելով հազիւթէ 2000 պահայ
կը գոնըլիք, և զարէրէն ալ շատ քիչ կուրայ. հա-
ւանական է որ յիշեալ գիները հարիւրին 4 կամ 5.
բարձրանան:

ԶԵԹ: Դորժատուններու վերաբերեալը խափանը
190, կամ 192 դրւուշ կրծախլիք խանթարը, բայց
ուստի եղը 200 դրւուշ է:

Սաակներուն գինը ինչպէս որ կուտան և կըն-
գոնին հիմակ փրանկաց թաղը, հարիւրին ծ ըս-
քանդ ընելով ողջ զբամի տեղ, թէ փոխանակա-
զիքիրու և թէ ապրանքի համար:

Տիեկը ըրեալ	· · · · ·	դրւուշ	26 ½
Չիէքը	"	"	25 ½
Շիշէ	"	"	25
Մակրփի ըրեալ	"	"	19 ½
Հինդ Փրանկնոց	"	"	23 ½
Քաննոց ուկի, Ա. Մէջիտ	"	"	22 ½
" "	Ա. Մահմուտ	"	22 ½
Բուշուտ	"	"	32
Մըլը	"	"	29
Մահմատիէ	"	"	83
Հինդ քսաննոց	"	"	26
" 2 ը մէկ տըպւած	"	"	56
Բուպիյէ	"	"	10 ½
Եւլուրզ	"	"	56
Մածառ	"	"	55
Վալիէ (հինը)	"	"	21 ½
" (նորը)	"	"	19 ½
Հինդ տրախմի	"	"	20 ½

ՅԵՇԵՐԵԲՈՒԹԻՒՆ

Դամբորդներուն: Դամբորդներուն, գիրեւրուն կը եւ է ու նոր ապրանքներէն և ոչ չին ապրանքէն. որոնց չի ծախվե-
լը շատ վնաս կրուույ, մասնաւոնդ թէ նոր Ճէհրին
հլէլու ժամանակը մօտ է. և ինչպէս կրկարծը ւի-
հասարակօրէն, յիշեալ տալրանքին նոր հունձը ա-
ռատ ըլլալու է: Քաղաքիս մէջ ամեն տեսակ
Ճէհրիներէն թէ հին թէ նոր, շատ ապրանք կան
շարժիլ: Դամբորդներուն միշտ ինունովէն,

Ճամբարներուն: Ճամբարներուն, գիրեւրիւն կը եւ է ու նոր ապրանքներէն և ոչ չին ապրանքէն. որոնց չի ծախվե-
լը շատ վնաս կրուույ, մասնաւոնդ թէ նոր Ճէհրին
հլէլու ժամանակը մօտ է. և ինչպէս կրկարծը ւի-
հասարակօրէն, յիշեալ տալրանքին նոր հունձը ա-
ռատ ըլլալու է: Քաղաքիս մէջ ամեն տեսակ
Ճէհրիներէն թէ հին թէ նոր, շատ ապրանք կան
շարժիլ: Ճամբարներուն միշտ ինունովէն,

ՄԵՇԵՐԵԲՈՒԹԻՒՆ: Ա. Օրոգիրը
շաբաթը անգամ մը կը արպակի:

Տառեկան ստորագրութեան գինը 120 դրւուշ:

Կանիկը օրագրութեան տպարանը:

Պոլիմ' եւլուրզ խանը Անմահանց Մկրտիչ աղային:

Պուրուական Պատմէտէսու ու Վրիդոր աղայ-
ցի մաղաղան:

Աշխասադրիս Աղապաննեան կարապիտ աղսուն:

Դաշիրէ Աղապաննեան աղայ Յակոբին գրատունը:

Ջոպակէ Արագակունեան աղայ Յակոբին գրատունը:

Ջոպակէ